

YTTRANDE
2021-06-22 Dnr 2021/00554-2

Infrastrukturdepartementet

Svar på remiss av Promemoria Genomförande av direktivet om elektroniska vägtullsystem

(Ert dnr I2021/01052)

Kommerskollegiums uppdrag

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och EU:s handelspolitik. Kollegiets uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

Kommerskollegium är förlikningsorgan enligt 24 § lagen (2013:1164) om elektroniska vägtullsystem, LEV, och 5 § förordningen (2014:59) om elektroniska vägtullsystem, FEV.

Ikraftträdande

Förslaget innehåller ändringar av bl.a. LEV och FEV med anledning av det nya EETS-direktivet.¹

Kollegiet noterar att författningsändringarna i förslaget föreslås träda i kraft den 1 januari 2022. Artikel 32 i EETS-direktivet föreskriver att medlemsstaterna senast den 19 oktober 2021 ska anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artiklarna 1–27 samt bilagorna I och II till direktivet. Bestämmelserna ska också vara tillämpliga från och med den 19 oktober 2021. Det framgår inte i

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/520 av den 19 mars 2019 om driftskompatibilitet mellan elektroniska vägtullsystem och underlättande av gränsöverskridande informationsutbyte om underlåtenhet att betala vägavgifter i unionen, PE/69/2018/REV/1, EUT L 91, 29.3.2019, s. 45–7.

promemorian att fristen för införlivande har förlängts. Det har inte heller på annat sätt kommit till kollegiets kännedom att så skulle vara fallet.

Det faktum att direktivet kommer att vara införlivat i svensk rätt först den 1 januari 2022 innebär att Sverige underlåter att uppfylla sin skyldighet enligt EU-rätten att införliva direktivet inom den angivna tidsramen. Det är dessutom olyckligt då det försenade införlivandet måste sägas medföra att rättsläget på området kommer att vara oklart mellan den 19 oktober 2021 och den 1 januari 2022.

Finansiering

Kollegiet har sedan vi fick uppdraget som förlikningsorgan erhållit en årlig finansiering genom rekvisition från Trafikverket. I Infrastrukturdepartementets promemoria behandlas inte frågan om finansiering av kollegiets uppdrag som förlikningsorgan. Det framgår vidare att det uppdrag som avgiftsupptagare som tidigare legat på Trafikverket numera kommer att skötas av Transportstyrelsen.

Kollegiet har alltså ett behov av finansiering för uppdraget, framförallt för att täcka kostnaderna för att upprätthålla nödvändig kompetens. Bibehållen finansiering är särskilt viktig mot bakgrund av att direktivet och förslaget innehåller ändringar som bl.a. medför att fler vägtullområden i Sverige omfattas av regleringen samt ändringar som gör det lättare att bli en s.k. EETS-betalningsförmedlare. Sammantaget innebär ändringarna att sannolikheten för att ett ska ärende hänskjutas till kollegiet som förlikningsorgan ökar.

Kommerskollegium anser att uppdraget som förlikningsorgan bör finansieras genom en utökning av kollegiets förvaltningsanslag². Detta för att erhålla en långsiktig och stabil finansiering framöver istället för årliga rekvisitioner från andra myndigheter. Kollegiets bedömning är att förvaltningsanslaget bör utökas med 600 tkr årligen.

Anmälningsplikt

Enligt 20 § 6 p. i förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet ska Regeringskansliet anmäla förslag till författningar i enlighet med de procedurer som följer av Sveriges EU-medlemskap eller av andra internationella överenskommelser, bland annat enligt proceduren i anmälningsdirektivet för tekniska föreskrifter ((EU)

² Ramanslag 2:2 Kommerskollegium ap.1 utgiftsområde 24

2015/1535). Ett sådant förfarande föreskrivs även i tjänstedirektivet avseende nya eller förändrade krav på tjänsteverksamhet.³

Tekniska föreskrifter enligt anmälningsdirektivet är bl.a. krav på varors egenskaper eller provning, begränsningar av varuanvändning, bestämmelser om återvinning av varor samt vissa förbudsbestämmelser. Om tekniska föreskrifter inte anmäls fast de borde, förlorar de tekniska föreskrifterna sin rättsverkan och kan inte tillämpas mot enskilda.

Kommerskollegium har identifierat tekniska föreskrifter enligt nedan.

Kommerskollegium har i förslag till lag om ändring i lagen (2004:629) om trängselskatt identifierat tekniska föreskrifter i form av så kallade ”andra krav” då lagen innehåller möjligheter till användningsförbud för fordon. Anmälningsplikt för dessa krav aktualiseras under förutsättning att kraven kan komma att ha en väsentlig inverkan på användningen av en vara (i detta fall bilar), saluföringen av en vara eller varans egenskaper. Kommerskollegium överlämnar den närmre delen av denna väsentlighetsbedömning till Regeringskansliet att göra.

Kommerskollegium har vidare identifierat tekniska regler i förslaget till lag om ändring i lagen (2013:1164) om elektroniska vägtullsystem, förslaget till förordning om ändring i förordningen (2014:59) om elektroniska vägtullsystem och förslaget till förordning om ändring i förordningen (2014:1564) om infrastrukturavgifter på väg. Dessa tekniska regler är i form av definitioner, bedömning av överensstämmelse och processuella bestämmelser som gäller om tekniska krav inte uppfylls.

Kommerskollegium vill emellertid poängtera att tekniska föreskrifter som genomför EU-lagstiftning inte behöver anmälas, med undantag för om EU-lagstiftningen ger medlemsländerna ett utrymme för olika nationella lösningar och medlemsstaten väljer att utnyttja detta utrymme. Författningarna har till sitt syfte att genomföra harmoniserad lagstiftning på området och under förutsättning att de föreslagna reglerna följer av ett strikt genomförande av harmoniserad EU-lagstiftning undantas således anmälningsplikten. Om kraven emellertid inte följer av den harmoniserade EU-lagstiftningen rekommenderar Kommerskollegium att Regeringskansliet uppdrar åt kollegiet att anmäla förslaget till kommissionen enligt direktiv (EU) 2015/1535.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden, artiklarna 15.7 och 39.5

Vad gäller anmälningsplikten enligt tjänstedirektivet omfattas inte tjänster på transportområdet av tjänstedirektivets tillämpningsområde. Kommerskollegium bedömer att de tjänster som regleras i förslaget är sådana tjänster och att föreskrifterna därför inte omfattas av anmälningsplikt.

Ärendet har avgjorts av generaldirektör Anders Ahnlid i närvaro av enhetschefen Agnès Courades Allebeck, chefsjuristen Jonas Jeppson, kontrollern Richard Jangklev och utredaren Felinda Wennerberg samt utredaren Hanna Pettersson, föredragande.

Anders Ahnlid

Hanna Pettersson